

PRIIMTI TEKSTAI

P9_TA(2021)0276

Sanglaudos politikos lyčių aspektas

2021 m. birželio 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl sanglaudos politikos lyčių aspekto (2020/2040(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnį ir 3 straipsnio 3 dalį ir į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 6 ir 8 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 23 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramstį, ypač į jo 2-ą, 3-ią ir 9-ą principus,
- atsižvelgdamas į 1979 m. gruodžio 18 d. Konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims¹,
- atsižvelgdamas į Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m., visų pirma į 5-ąjį tikslą – iki 2030 m. užtikrinti lyčių lygybę ir pagerinti moterų gyvenimo sąlygas²,
- atsižvelgdamas į Europos moterų ir vyrų lygybės vietos gyvenime chartiją³,
- atsižvelgdamas į po 1975 m. priimtas ES direktyvas dėl įvairių vienodo požiūrio į vyrus ir moteris aspektų (Direktyva 79/7/EEB⁴, Direktyva 86/613/EEB⁵, Direktyva

¹ <https://www.ohchr.org/documents/professionalinterest/cedaw.pdf>

² <https://sdgs.un.org/goals/goal5>

³ https://www.ccre.org/docs/charte_egalite_en.pdf

⁴ 1978 m. gruodžio 19 d. Tarybos Direktyva 79/7/EEB dėl vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principo nuoseklaus įgyvendinimo socialinės apsaugos srityje (OL L 6, 1979 1 10, p. 24).

⁵ 1986 m. gruodžio 11 d. Tarybos direktyva 86/613/EEB dėl vienodo požiūrio į vyrus ir moteris, kurie verčiasi savarankiška darbo veikla, įskaitant žemės ūkyje, principo taikymo ir dėl savarankiškai dirbančių moterų apsaugos nėštumo ir motinystės metu (OL L 359, 1986 12 19, p. 56).

92/85/EEB¹, Direktyva 2004/113/EB², Direktyva 2006/54/EB³, Direktyva 2010/18/ES⁴ ir Direktyva 2010/41/ES⁵),

- atsižvelgdamas į 2012 m. gegužės 24 d. savo rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl principo už vienodą ar vienodos vertės darbą abiejų lyčių darbuotojams mokėti vienodą užmokestį taikymo⁶ ,
- atsižvelgdamas į 2013 m. kovo 12 d. savo rezoliuciją dėl lyčių stereotipų panaikinimo ES⁷ ,
- atsižvelgdamas į 2015 m. rugsėjo 9 d. savo rezoliuciją dėl moterų karjeros mokslo srityje ir universitetuose ir stiklo lubų, su kuriomis susiduriama⁸ ,
- atsižvelgdamas į 2016 m. sausio 19 d. savo rezoliuciją dėl Europos moterų verslumui trukdančių išorės veiksnių⁹ ,
- atsižvelgdamas į 2016 m. balandžio 28 d. savo rezoliuciją dėl lyčių lygybės ir moterų įgalinimo skaitmeniniame amžiuje¹⁰,
- atsižvelgdamas į 2017 m. sausio 25 d. paskelbtą Europos lyčių lygybės instituto (EIGE) tyrimą „Gender in regional cohesion policy“ (liet. „Lyčių lygybė regioninėje sanglaudos politikoje“)¹¹,
- atsižvelgdamas į 2017 m. vasario 14 d. savo rezoliuciją dėl lyčių lygybės skatinimo psichikos sveikatos ir klinikinių tyrimų srityje¹²,
- atsižvelgdamas į 2017 m. kovo 14 d. savo rezoliuciją dėl moterų ir vyrų lygybės Europos Sąjungoje 2014–2015 m.¹³,

¹ 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyva 92/85/EEB dėl priemonių, skirtų skatinti, kad būtų užtikrinta geresnė nėščių ir neseniai pagimdžiusių arba maitinančių krūtimi darbuotojų sauga ir sveikata, nustatymo (OL L 348, 1992 11 28, p. 1).

² 2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyva 2004/113/EB, įgyvendinanti vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo (OL L 373, 2004 12 21, p. 37).

³ 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo (OL L 204, 2006 7 26, p. 23).

⁴ 2010 m. kovo 8 d. Tarybos direktyva 2010/18/ES, įgyvendinanti patikslintą BUSINESSSEUROPE, UEAPME, CEEP ir ETUC sudarytą Bendrąjį susitarimą dėl vaiko priežiūros atostogų, ir panaikinanti Direktyvą 96/34/EB (OL L 68, 2010 3 18, p. 13).

⁵ 2010 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/41/ES dėl vienodo požiūrio į savarankiškai dirbančius vyrus ir moteris principo taikymo, kuria panaikinama Tarybos direktyva 86/613/EEB (OL L 180, 2010 7 15, p. 1).

⁶ OL C 264 E, 2013 9 13, p. 75.

⁷ OL C 36, 2016 1 29, p. 18.

⁸ OL C 316, 2017 9 22, p. 173.

⁹ OL C 11, 2018 1 12, p. 35.

¹⁰ OL C 66, 2018 2 21, p. 44.

¹¹ <https://eige.europa.eu/publications/gender-regional-cohesion-policy>

¹² OL C 252, 2018 7 18, p. 99.

¹³ OL C 263, 2018 7 25, p. 49.

- atsižvelgdamas į 2017 m. balandžio 4 d. savo rezoliuciją dėl moterų ir jų vaidmens kaimo vietovėse¹ ,
- atsižvelgdamas į 2017 m. birželio 14 d. savo rezoliuciją dėl poreikio parengti ES strategiją siekiant pašalinti vyrų ir moterų pensijų skirtumą ir jo išvengti² ,
- atsižvelgdamas į 2017 m. spalio 3 d. savo rezoliuciją dėl moterų ekonominio įgalėjimo ES privačiajame ir viešajame sektoriuose³ ,
- atsižvelgdamas į 2018 m. sausio 16 d. savo rezoliuciją dėl moterų, lyčių lygybės ir su klimatu susijusio teisingumo⁴ ,
- atsižvelgdamas į 2018 m. kovo 13 d. savo rezoliuciją dėl lyčių lygybės ES prekybos susitarimuose⁵ ,
- atsižvelgdamas į 2018 m. balandžio 17 d. savo rezoliuciją dėl moterų ir mergaičių įgalėjimo pasitelkiant skaitmeninį sektorių⁶ ,
- atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 15 d. savo rezoliuciją dėl priežiūros paslaugų ES siekiant užtikrinti didesnę lyčių lygybę⁷ ,
- atsižvelgdamas į 2019 m. balandžio 10 d. paskelbtą EIGE tyrimą „Gender budgeting – Mainstreaming gender into the EU budget and macroeconomic policy framework“ (liet. „Biudžeto sudarymas atsižvelgiant į lyčių aspektą. Lyčių aspekto integravimas į ES biudžetą ir makroekonomikos politikos programą“)⁸ ,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 19 d. Moterų ir vyrų lygių galimybių patariamojo komiteto nuomonę „The future of gender equality strategy after 2019: the battles that we win never stay won“ (liet. „Lyčių lygybės strategijos ateitis po 2019 m.: iškovojamų pergalių laikinumas“)⁹,
- atsižvelgdamas į 2019 m. sausio 15 d. savo rezoliuciją dėl lyčių lygybės ir mokesčių politikos ES¹⁰,
- atsižvelgdamas į 2019 m. vasario 13 d. savo rezoliuciją dėl priešiškos reakcijos į moterų teises ir lyčių lygybę ES¹¹,
- atsižvelgdamas į 2019 m. kovo 6 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „2019 Report

¹ OL C 298, 2018 8 23, p. 14.

² OL C 331, 2018 9 18, p. 60.

³ OL C 346, 2018 9 27, p. 6.

⁴ OL C 458, 2018 12 19, p. 34.

⁵ OL C 162, 2019 5 10, p. 9.

⁶ OL C 390, 2019 11 18, p. 28.

⁷ OL C 363, 2020 10 28, p. 80.

⁸ <https://eige.europa.eu/publications/gender-budgeting-mainstreaming-gender-eu-budget-and-macroeconomic-policy-framework>

⁹

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/aid_development_cooperation_fundamental_rights/opinion_on_gender_equality_policy_post_2019_2018_en.pdf

¹⁰ OL C 411, 2020 11 27, p. 38.

¹¹ OL C 449, 2020 12 23, p. 102.

on equality between women and men in the EU“ (liet. „2019 m. moterų ir vyrų lygybės ES ataskaita“) (SWD(2019)0101)¹ ,

- atsižvelgdamas į 2019 m. lapkričio 28 d. savo rezoliuciją dėl ES prisijungimo prie Stambulo konvencijos ir kitų kovos su smurtu dėl lyties priemonių² ,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 10 d. Tarybos išvadas „Lyčių lygybe grindžiama ekonomika ES. Tolesni veiksmai“³ ,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 10 d. EBPO paskelbtą ataskaitą „Verslininkų trūkumas 2019 m.: įtraukaus verslumo politika“⁴ ,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 18 d. savo rezoliuciją dėl LGBTI asmenų viešo diskriminavimo ir prieš juos nukreiptos neapykantos retorikos, įskaitant zonas be LGBTI asmenų⁵ ,
- atsižvelgdamas į 2019 m. vasario 19 d. Parlamento Vidaus politikos generalinio direktorato paskelbtą tyrimą „Gender Dimension of the EU Cohesion Policy“ (liet. „ES sanglaudos politikos lyčių aspektas“)⁶ ,
- atsižvelgdamas į 2020 m. sausio 30 d. savo rezoliuciją dėl vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo⁷ ,
- atsižvelgdamas į 2020 m. vasario 13 d. savo rezoliuciją dėl ES prioritetų 64-ojoje Jungtinių Tautų Moterų padėties komisijos sesijoje⁸ ,
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 5 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija“ (COM(2020)0152),
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 17 d. Komisijos informacijos suvestinę „Koronaviruso pandemijos poveikis lyčių lygybei“⁹ ,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 29 d. Europos Tarybos pranešimą „National minorities and COVID-19: inequality deepened, vulnerability exacerbated“ (liet. „Tautinės mažumos ir COVID-19. Padidėjusi nelygybė, sustiprėjęs pažeidžiamumas),

1 <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7263-2019-INIT/en/pdf>

2 Priimti tekstai, P9_TA(2019)0080.

3 <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14254-2019-INIT/lt/pdf>.

4 <https://www.oecd.org/industry/the-missing-entrepreneurs-43c2f41c-en.htm>

5 Priimti tekstai, P9_TA(2019)0101.

6 2019 m. vasario 19 d. Europos Parlamento Vidaus politikos generalinio direktorato B teminio skyriaus Struktūrinės ir sanglaudos politikos skyriaus tyrimas ir išsami analizė „Gender Dimension of the EU Cohesion Policy“ (liet. „ES sanglaudos politikos lyčių aspektas“) adresu:

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/629185/IPOL_STU\(2019\)629185_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/629185/IPOL_STU(2019)629185_EN.pdf)

7 Priimti tekstai, P9_TA(2020)0025.

8 Priimti tekstai, P9_TA(2020)0039.

9

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/research_and_innovation/research_by_area/documents/ec_rtd_covid19-gender-equality_factsheet.pdf

- atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 24 d. Komisijos diskusijų dokumentą Nr. 129 „Gender Smart Financing – Investing In & With Women: Opportunities for Europe“ (liet. „Lyčių atžvilgiu pažangus finansavimas. Investavimas į moteris ir su jomis: galimybės Europai“)¹,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 18 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. ES kovos su rasizmu veiksmų planas“ (COM(2020)0565),
 - atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 16 d. paskelbtą EIGE 2020 m. lyčių lygybės indeksą²,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 12 d. Komisijos komunikatą „Lygybės Sąjunga. 2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategija“ (COM(2020)0698),
 - atsižvelgdamas į savo Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomonę,
 - atsižvelgdamas į Regioninės plėtros komiteto pranešimą (A9-0154/2021),
- A. kadangi moterų ir vyrų lyčių lygybės principas yra pagrindinė ES vertybė, įtvirtinta Sutartyse ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje; kadangi dėl šios priežasties reikėtų įdiegti lyčių aspekto integravimo principą ir jį, kaip horizontalųjį principą, integruoti į visą ES veiklą, priemones, veiksmus, programas ir ES finansuojamus projektus, taip pat politiką, įskaitant sanglaudos politiką; kadangi reikia labiau stengtis spręsti įvairių formų diskriminacijos ir nelygybės, su kuriomis susiduria moterys, problemą; kadangi 2014–2020 m. Bendrųjų nuostatų reglamento³ 7 straipsnyje nustatyta, kad programų rengimo ir įgyvendinimo metu, įskaitant stebėsenos, ataskaitų teikimo ir vertinimo srityje, privaloma atsižvelgti į moterų ir vyrų lygybę ir lyčių aspekto įtraukimą, taip pat tai, kad privaloma skatinti užtikrinti moterų ir vyrų lygybę ir įtraukti lyčių aspektą; kadangi priešakinėse linijose dėl lygybės kovojantys moterys ir vyrai parodė atsivėmimą, drąsą ir lyderystę skatinant vienodas galimybes visame pasaulyje, ypač nelygybės atvejais, kai moterys persekiojamos ir jų teisės pažeidinėjamos tik dėl to, kad jos yra moterys; kadangi mes, kaip Europos Sąjungos piliečiai, turėtume didžiuoti užtikrinę teises ir prievole, laisves ir galimybes vyrams ir moterims, taip pat kadangi šiandien moterys vadovauja kai kurioms svarbioms institucijoms ir užima kai kurias svarbiausias politines pareigas Europoje; kadangi šie teigiami pavyzdžiai padeda pradėti kovą su stereotipais ir populiarinti sektinus pavyzdžius;
- B. kadangi vykdamas sanglaudos politiką šalinami skirtumai tarp įvairių regionų ir naikinamas nepalankiausias sąlygas turinčių regionų atsilikimas, taip siekiant skatinti jų

¹ https://ec.europa.eu/info/publications/gender-smart-financing-investing-and-women-opportunities-europe_lt

² <https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2020-digitalisation-and-future-work>

³ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320).

harmoningą plėtrą, kad būtų užtikrina ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda, kurios esminį aspektą sudaro siekis užtikrinti lyčių lygybę; kadangi sanglaudos politika įrodė esanti naudinga siekiant didesnės pažangos piliečių lygybės ir teritorinės pusiausvyros srityje;

- C. kadangi sanglaudos politika yra svarbi ne tik piliečių lygybės, darnaus vystymosi ir ekonominės ir socialinės sanglaudos rėmimo priemonė, bet ir įrankis skirtumams, kurie daro įtaką nuo diskriminacijos vis dar kenčiančioms grupėms, įskaitant su asmenų seksualine orientacija susijusią diskriminaciją, mažinti; kadangi lyčių lygybės skatinimas yra horizontalusis visų sanglaudos politikos fondų tikslas; kadangi struktūriniai fondai yra labai svarbus valstybių narių skatinimo daryti pažangą lyčių lygybės srityje išteklius;
- D. kadangi lyčių lygybės, vyrų ir moterų lygybės, regionų ar kartų lygybės užtikrinimas, be kita ko, yra labai svarbus siekiant sumažinti vietos ir regionų lygmens bei ekonominius ir socialinius skirtumus, taip pat siekiant užtikrinti ilgalaikį konkurencingumą ir teisingą, įtraukų ir tvarų ES, valstybių narių ir regionų vystymąsi; kadangi per pastaruosius dešimtmečius pasiekta pažanga vyrų ir moterų lygybės srityje ir lyčių lygybė ES horizontaliuoju požiūriu taip pat pagerėjo daugeliu aspektų; kadangi nepakankamas moterų dalyvavimas darbo rinkoje ir turimi rodikliai vis dar rodo vertikalią ir horizontalią darbo rinkos segmentaciją, taip pat socialinėje, ekonominėje ir politinėje srityse; kadangi Romos sutartyje jau nustatytas vienodo užmokesčio už vienodą darbą principas ir kadangi sanglaudos politika gali padėti sudaryti sąlygas, kuriomis būtų grindžiamas ekonominis ir socialinis vystymasis; šios sąlygos taip pat naudingos tolesniam šio skirtumo mažinimui ir moterų įtraukčiai į darbo rinką; kadangi, remiantis EIGE, veiksmingas lyčių lygybės skatinimas turėtų apimti stiprų, teigiamą socialinį ir ekonominį poveikį, nes, be kita ko, padidėtų ES BVP vienam gyventojui, būtų sukurta milijonai papildomų darbo vietų ir padidėtų valstybių narių BVP;
- E. kadangi Europos Audito Rūmai šiuo metu vertina, kaip į Europos Sąjungos biudžetą integruotas lyčių aspektas; kadangi šioje audito ataskaitoje, kuri turėjo būti paskelbta pirmąjį 2021 m. ketvirtį, bus pateikta naudingų įžvalgų, kaip integruoti lyčių aspektą į sanglaudos politikos veiksmus pagal 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą (DFP);
- F. kadangi 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu, vykdant sanglaudos politiką, esminiai lyčių lygybės skatinimo elementai, be kita ko, buvo skirtumas tarp oficialių pareiškimų partnerystės susitarimuose ir veiksmų programose (kuriuose skelbiama, kad skatinami lygių galimybių ir nediskriminavimo principai) ir faktinio jų įgyvendinimo, taip pat menki politiniai įsipareigojimai šiose srityje; kadangi partnerystės susitarimuose ir veiksmų programose teigiama, kad jais paisoma lygių galimybių ir nediskriminavimo principų ir skatinama jų laikytis; kadangi vis dar reikia labiau stengtis užtikrinti moterų dalyvavimą visuose sanglaudos politikos ciklo etapuose, ypač rengiant programas ir priimant sprendimus, taip pat įgyvendinant atrinktus projektus; kadangi 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu su lyčių aspektu susiję klausimai daugiausia buvo sprendžiami vykdant Europos socialinio fondo (ESF) veiksmų programas; kadangi tuo pačiu laikotarpiu Europos regioninės plėtros fondas (ERPF) labai ribotai prisidėjo prie lyčių lygybės skatinimo;
- G. kadangi pagal lytį suskirstyti duomenys, pagrįsti patikimais ir patikrintais šaltiniais ir su lytimi susijusiais rodikliais, yra labai svarbūs, kad tam tikri sektoriai ar regionai galėtų

veiksmingai naudotis ES parama, pagrįsta vietos masto nelygybe, siekiant pagerinti sprendimų priėmimo procesą ir įvertinti sanglaudos politikos tiesioginių ir netiesioginių veiksnių, kuriais siekiama skatinti nustatyti galimą nelygybę ar neteisybę, rezultatus, kurias remiantis būtų galima imtis veiksnių ir plėtoti veiksmingą politiką, taip siekiant užtikrinti lygias piliečių teises ir laisves;

- H. kadangi lyčių lygybės politika nėra visiškai nuosekli ir kadangi dar nesukurta bendra sistema, kuri padėtų vienodai suvokti ir įgyvendinti lyčių aspekto integravimą ES institucijose;
- I. kadangi vis dar nežinomi visi ekonominiai, užimtumo srities ir socialiniai pandemijos padariniai; kadangi iš preliminarių tyrimų matyti, jog COVID-19 pandemija dar labiau padidino vyrų ir moterų nelygybę, ypač padidėjo neapmokamo priežiūros darbo mastas ir sutriko profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra, taip pat padaugėjo smurto artimoje aplinkoje, pandemija taip pat daro neproporcingą poveikį moterims ir mergaitėms, ypač toms, kurios yra iš marginalizuojamų grupių; kadangi tokią padėtį taip pat lėmė tai, jog moterys dažnai sudaro sektoriuose, nukentėjusiuose nuo pandemijos, pvz., švietimo ir sveikatos sektoriai, dirbančių asmenų daugumą; kadangi šiuo atžvilgiu gali padėti sanglaudos politika ir – ypač – būsimas „Europos socialinis fondas +“;
- J. kadangi ES ekonomikos gaivinimo fondas remia nuo krizės labai nukentėjusius sektorius; kadangi dėl šios priežasties poveikis visai Europos visuomenei turės ilgalaikių padarinių visų piliečių švietimui, galimybėms įsidarbinti ir ateičiai, todėl reikėtų gerbti spartų ES institucijų atsaką ir jų pasirengimą remti Europos visuomenę; kadangi per bendruosius ES ekonomikos gaivinimo fondo prioritetus daugiausia dėmesio skiriama sektoriams, kuriuose daugiausia dirba vyrai, todėl gali kilti vyrų ir moterų nelygybės užimtumo srityje padidėjimo rizika;
- K. kadangi moterys ir vyrai neturi tų pačių išteklių, poreikių ir prioritetų; kadangi daugelyje politikos sričių dažnai atsižvelgiama daugiausia į vyriškąjį požiūrį; kadangi dėl šios priežasties moterys ir vyrai skirtingai naudojami paslaugomis ir infrastruktūromis ir jų prioritetai pagrindinių paslaugų požiūriu dažnai nesutampa;
- L. kadangi mažosios ir vidutinės įmonės yra ES regioninės ekonomikos pagrindas; kadangi skatinant lygybę, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą, įtraukų darbuotojų sandymą ir vienodą užmokestį bus sudarytos sąlygos lyčių lygybei MVĮ;
- M. kadangi daugelis investicijų daro skirtingą poveikį moterims ir vyrams – dėl to būtina investicijoms taikyti lyčių lygybę grįstą požiūrį;

Sanglaudos politikos vaidmuo skatinant lyčių lygybę socialinio ir ekonominio augimo ir darnaus vystymosi labui

1. pabrėžia, kad sanglaudos politika yra svarbi skatinant žmonių ir regionų lygybę, įskaitant lyčių lygybę, taip pat įgyvendinant ES lyčių lygybės strategiją ir jos su lytimi susijusius sveikatos prioritetus, pvz., lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises; primena, kad visiems politikos tikslams įgyvendinti reikia skirti pakankamai tvarių išteklių; rekomenduoja valstybėms narėms rengiant ir tvirtinant programas atsižvelgti į lyčių lygybės priemones;
2. yra tvirtai įsitikinęs, kad lyčių lygybės klausimas daugiausia vis dar sprendžiamas

bendrai ir apsiribojant ESF politikos sritimis, taip pat konteksto analizės ir programavimo etapu, tačiau daugiau dėmesio reikia reguliariai skirti įgyvendinimo, stebėsenos ir vertinimo etapams; primena, kad kiekvienu programavimo laikotarpiu būtina nustatyti prioritetines sritis, kurios prisideda prie lyčių lygybės ir darnaus vystymosi;

3. yra įsitikinęs, jog ES reikėtų parengti aiškias ir tikslias taisykles, kad būtų galima jas taikyti piliečių labai, be kita ko, atsižvelgiant į lyčių lygybę ir vyrų ir moterų lygybę; pabrėžia, kad tinkamų išteklių trūkumas yra pagrindinė diskriminacijos priežastis;
4. pabrėžia, kad būtinas tvirtas politinis įsipareigojimas teisėje ginti visų gyventojų lyčių lygybę ir siekiant užtikrinti teisingą, įtraukų ir darnų ekonomikos augimą ir teritorinį vystymąsi; pažymi, kad siekiant užtikrinti lyčių lygybę būtina užtikrinti gerą profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą, kuri sumažintų spaudimą moterims per atostogas dėl su šeima susijusių priežasčių; todėl pabrėžia, kad būtina priimti patikimesnę visos ES profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros strategiją, kuri būtų kaip būdas skatinti lyčių lygybę;
5. atkreipia dėmesį į tai, kad koordinuoto lyčių lygybės valdymo sistemos, nacionalinės gairės bei techninė parama yra svarbios poveikio lytims stebėsenai, vykdomai visomis oficialiosiomis ES kalbomis, taip pat svarbi griežtesnė kontrolė ES lygmeniu priėmus programas; be to, prašo atsižvelgti į ryšį su nacionaliniais planais įgyvendinant atsigavimo planą, siekiant išplėtoti šių programų tikslus, susijusius su ekonominiu ir socialiniu vystymusi;
6. pabrėžia, kad reikia priimti lyčių lygybės strategiją, turinčią aiškius tikslus ir siektinas vertes nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis, taip pat reikia vykdyti sąmoningumo ugdymo programas siekio užtikrinti lyčių lygybę ir vienodas galimybes moterims ir vyrams naudoti klausimais, kad būtų galima užtikrinti socialinį ir ekonominį augimą ir darnų vystymąsi nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis;
7. mano, kad būtina gerinti valdančiųjų institucijų ir įgyvendinančiųjų partnerių įgūdžius ir plėtoti mokymą ir pajėgumų stiprinimą su lytimi susijusiose struktūrinių fondų srityse, taip pat būtina patenkinti būtinybę įgyvendinti koordinuojamas stebėsenos strategijas, taikyti suvienodintus metodus ir vertinimo sistemas, susijusias su naudingų duomenų valdymu ir suskirstymu, taip siekiant nustatyti galimą nelygybę tarp piliečių; pabrėžia, jog svarbu įvertinti mokymo rezultatus, kad būtų įvertintas jo veiksmingumas gerinant lyčių aspekto integravimo įgyvendinimą;
8. pabrėžia, kad nacionalinėse programose, įgyvendinamose pagal sanglaudos politiką, svarbu paisyti partnerystės principo; ragina valstybes nars su vietos ir regionų lygmens institucijomis, socialiniais ir ekonominiais partneriais, pilietine visuomene ir akademinė bendruomene per partnerystės susitarimus atidžiai koordinuoti veiksmus visais atžvilgiais ir rengiant partnerystės susitarimą, taip siekiant atsižvelgti į iššūkius, susijusius su veiksminga vietos ir regionų lygmens politika, taip pat ragina valstybes nars vykdyti lygybės politikos skatinimo kampanijas, ypač darbo ir asmeninio gyvenimo suderinimo, lyčių stereotipų pašalinimo darbinėje veikloje ir moterų ekonominio savarankiškumo didinimo srityse;
9. mano, kad programos suinteresuotiesiems subjektams ir stebėsenos komitetams turėtų būti suteikiami aiškesni programų rezultatyvumo ir veiksmingumo rodikliai, ypač susiję su lyčių aspekto integravimu į konkrečius projektus, visų pirma vykdam ERPF

veiksmus; mano, kad vis dar trūksta gairių, mokymo programų ir konkrečių gerosios patirties pavyzdžių šiai problemai spręsti; atsižvelgdamas į tai, atkreipia dėmesį į ERPF (Sanglaudos fondo) potencialą panaikinti moterų vis dar patiriamą atotrūkį, ypatingą dėmesį skiriant moterų verslumui ir skaitmeniniam sektoriui, nes moterų sudaro tik 34,4 proc. savarankiškai dirbančių asmenų ir 30 proc. startuolių verslininkų Europos Sąjungoje; primygtinai ragina Tarybą susitarti dėl pasiūlymo dėl direktyvos dėl biržinių bendrovių nevykdomųjų direktorių pareigas einančių asmenų lyčių pusiausvyros gerinimo (Direktyva dėl moterų valdybose), nes šis dokumentas – labai svarbi priemonė siekiant didesnės lyčių pusiausvyros priimant aukščiausiojo lygmens ekonominius sprendimus; ragina dalį sanglaudos politikos lėšų skirti skurstančioms moterims, moterims, kurioms kyla skurdo grėsmė, vienišoms moterims, neįgalioms moterims ir smurto aukomis tapusioms moterims remti; ragina valstybes nares ir atitinkamas jų valdžios institucijas vykdyti tokias programas;

10. pabrėžia, kad rengiant, įgyvendinant, stebint ir vertinant visas pagal sanglaudos politiką įgyvendinamas programas turėtų būti užtikrinta lyčių lygybė, taip pat lygios galimybės visiems, be kita ko, imantis teigiamų veiksmų prireikus, nediskriminuojant dėl lyties, rasišės ar etninės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos; pabrėžia, kad veiksmais, kuriais siekiama panaikinti atotrūkį tarp lyčių įgyvendinant sanglaudos politiką, reikėtų atsižvelgti ir į tarpsektorinį požiūrį; laikosi nuomonės, kad ekspertų grupių sudėtis skirtingais politikos ciklo etapais turėtų būti suderinta lyčių požiūriu;
11. ragina Komisiją, valstybes nares ir jų atitinkamas valdžios institucijas priimant sprendimus dėl finansavimo programų ar regionų laikytis teisinės valstybės principų, įskaitant nediskriminavimo ir pagarbos pagrindinėms teisėms principus, taip pat stebėti, tirti ir imtis atitinkamų veiksmų šių principų pažeidimo atvejais, kartu visada užtikrinant galutinių paramos gavėjų apsaugą; mano, kad sanglaudos politikos paramos gavėjai neturėtų laikytis diskriminuojančios politikos, visų pirma tų grupių, kurios vis dar patiria diskriminaciją, kaip antai LGBTI asmenų bendruomenės, atžvilgiu; ragina atmesti galimų paramos gavėjų, įskaitant regionines ir vietos valdžios institucijas, kurios laikosi LGBTI asmenų bendruomenės narių atžvilgiu diskriminuojančios politikos (pvz., paskelbė „zonas be LGBT asmenų“), paraiškas;
12. atkreipia dėmesį į tai, kad reikia gerinti sanglaudos, ekonomikos gaivinimo fondų ir kitų esamų programų, pvz., programų, kuriomis siekiama pagerinti moterų darbo sąlygas, sąveiką, be kita ko, kovojant su vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumu bei mažų garantijų darbu, investuojant į priežiūros įstaigas, kovojant su smurtu dėl lyties ir užkertant jam kelią ir, be kita ko, užtikrinant galimybę naudotis paslaugomis, susijusiomis su lytine ir reprodukcinė sveikata bei teisėmis;
13. pripažįsta, kad moterims tenka pagrindinių prižiūrinių asmenų našta oficialioje ir neoficialioje aplinkoje ir tai turi didelę socialinę vertę, ypač COVID-19 krizės metu; pripažįsta, kad 80 proc. visos ES teikiamos priežiūros dažnai nemokamai teikia neformalieji prižiūrintieji asmenys, o 75 proc. jų yra moterys; todėl atkreipia dėmesį į esminį sanglaudos politikos vaidmenį užtikrinant investicijas į priežiūros paslaugas; ragina valstybes nares teikti pirmenybę finansavimui pagal sanglaudos politiką, skirtam priežiūros paslaugoms teikti, taip siekiant ne tik patenkinti augančią priežiūros infrastruktūros paklausą, bet ir veiksmingai spręsti lyčių nelygybės užimtumo srityje, dėl to susidaranti darbo užmokesčio ir pensijų skirtumų, darbo rinkos segregacijos problemas, ir taip pagerinti darbo sąlygas ir užtikrinti tą patį atlyginimą už tą patį darbą, kovoti su neoficialiu užimtumu ir nesaugumu, taip pat sukurti naujų kokybiškų darbo

viėtų šiame sektoriuje bei remti perėjimą prie geresnės priežiūros ekonomikos, kuri būtų prieinama visiems; todėl prašo Komisijos pateikti pasiūlymą dėl Europos susitarimo dėl priežiūros, kuriuo siekiama remti tokį perėjimą; be to, atkreipia dėmesį į būtinybę investuoti į socialinę ir ekonominę moterų apsaugą, nes jos dažniausiai prisiima atsakomybę už neapmokamą priežiūros darbą ir dažnai turi labai menką socialinę apsaugą;

14. pažymi, kad vis dar reikia naikinti didelį skaitmeninį atotrūkį ir reikia daugiau investicijų į skaitmeninimą, skaitmenines inovacijas ir skaitmeninį junglumą; pabrėžia, kad vykdant sanglaudos politiką turi būti remiamos vienodos moterų ir vyrų galimybės mokytis ir rasti darbą, įgyvendinami teigiami veiksmai, kad būtų panaikinta skaitmeninė lyčių atskirtis ir remiama teisinga, žaliaji ir skaitmeninė pertvarka, sykiu apsaugant darbuotojus, kuriems ši pertvarka padarys poveikį, pvz., didinant gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos studijų absolventų moterų dalį, taip pat jų dalyvavimo sektoriuose, kurie itin svarbūs aplinkos apsaugos pertvarkai, pvz., energetikos sektoriuje, mastą; pripažįsta, kad inovacijos yra esminė darnaus vystymosi ir žaliųjų darbo vietų ES sudėtinė dalis ir kad pritaikytos strategijos gali sudaryti sąlygas kiekvienam regionui nustatyti ir plėtoti savo konkurencinius pranašumus;
15. pabrėžia esminį sanglaudos politikos vaidmenį investuojant į kokybiškas viešąsias paslaugas, įskaitant sveikatos priežiūrą, ir socialinę infrastruktūrą, kad abiem atvejais būtų kovojama su įvairia nelygybe, ypač lyčių nelygybe, ir didinamas socialinis atsparumas bei kovojama su ekonominėmis, socialinėmis bei sveikatos krizėmis; primena, kad sanglaudos politika siekiama darnaus regionų vystymosi, siekiant įgyvendinti socialinę ir ekonominę konvergenciją, ir taip prisidėti prie piliečių gerovės; todėl mano, kad vykdant sanglaudos politiką ypatingą dėmesį reikėtų skirti kaimo vietovėse, kurios patyrė pramonės pertvarkos poveikį, ir regionuose, kurie turi didelių ir nuolatinių gamtinių arba demografinių trūkumų, pvz., atokiausiuose regionuose ar labai retai ar retai apgyvendintose teritorijose ir salose, pasienio ir kalnuotose vietovėse gyvenančioms moterims; kadangi veiksmingas lyčių lygybės politikos įgyvendinimas padeda keisti gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencijas konvergenciją patiriančiuose regionuose, kuriems būdingas šis reiškinys;
16. atkreipia dėmesį į galimybę, kurią suteikia vietos ir regionų vyriausybių priimamos tvaraus integruoto miestų ir teritorijų vystymo strategijos, atitinkančios Darbotvarkę iki 2030 m., užtikrinant, kad formuojant vietos ir regionų lygmens politiką būtų atsižvelgiama į visus darnaus vystymosi aspektus, įskaitant 5-ą darnaus vystymosi tikslą (DVT); atkreipia dėmesį į miestų ir regionų, kurie jau seniai pirmauja siekiant lyčių lygybės, atliekamą vaidmenį, taip pat į Europos miestų plėtros iniciatyvas, pvz., Leipzigo chartiją; pabrėžia, kad sanglaudos politika turėtų padėti sumažinti plačiai paplitusią nelygybę miestuose geriau integruojant moteris į regionų ir miestų plėtros politikos planavimą, kad būtų kuriami visiems tinkami lyčių požiūriu įtraukūs miestai ir bendruomenės; pabrėžia, kad vykdant tokį miestų planavimą, kai atsižvelgiama į lyčių lygybės aspektą, galima užtikrinti teisingesnes ir gausesnes galimybes naudotis miesto teikiamais pranašumais; pažymi, kad regionai ir vietos vyriausybės turi atlikti svarbų vaidmenį skatinant socialinę įtrauktį ir kad lyčiai atžvalgius teritorinis planavimas gali prisidėti prie tolesnės šio proceso pažangos;

Lyčių lygybė įgyvendinant sanglaudos politiką po 2020 m.

17. ragina prisiimti tvirtą politinį įsipareigojimą ES, nacionaliniu ir regionų lygmenimis siekti lyčių lygybės, kad nacionaliniai, regioniniai ir vietos suinteresuotieji subjektai

daugiau dėmesio skirtų lyčių lygybei ir lygybės aspektams tiek žmogaus teisių požiūriu, tiek kaip itin svarbiam socialinio ir ekonominio vystymosi veiksmui, ir skatinti toliau įsipareigoti šioje srityje;

18. ragina į visas laikotarpio po 2020 m. programas įtraukti aiškias ir konkrečias lyčių lygybės tikslų vertes ir didesnes galimybes ir moterų ir vyrų lygybę, numatant konkrečias ir tarpdalykines priemones, kurios turėtų atsispindėti visuose veiksmuose;
19. labai pritaria *ex ante* reikalavimui parengti nacionalinę lyčių lygybės strategiją, turinčią aiškius tikslus ir vertes, kuriais grindžiami sanglaudos politikos veiksmai, taip siekiant pagerinti jų veiksmingumą ir padidinti vertę lyčių lygybės požiūriu; ragina valstybes nares įgyvendinti tokias strategijas, be kita ko, jei reikia, taikant tikslines priemones, įpareigojimus ir privalomus nurodymus;
20. ragina valstybes nares naudoti sanglaudos politikos lėšas siekiant toliau mažinti regioninius ekonominius ir socialinius skirtumus, ypatingą dėmesį skiriant kovai su skurdo feminizacija, moterų nedarbu ir jų atskirtimi nuo daugelio ekonominių galimybių, visų formų smurto dėl lyties ir diskriminacijos prevencijai ir kovai su juo, moterų įgalėjimo skatinimui ir siekimui gerinant moterų galimybes patekti į darbo rinką ir reintegruoti į ją, taip pat su sveikata susijusiems prioritetams, kaip apibrėžta 2020–2025 m. lyčių lygybės strategijoje, visų pirma lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių, kaip pagrindinės žmogaus teisės ir esminio žmogaus gerovės aspekto, ir lyčių lygybės skatinimo įgyvendinimui; taip pat ragina tobulinti sanglaudos, ekonomikos atkūrimo fondų ir kitų esamų programų sąveiką siekiant pagerinti moterų darbo sąlygas, be kita ko, kovojant su vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumu, mažų garantijų darbu ir neoficialiu darbu, investuojant į priežiūros įstaigas, kovojant su smurtu dėl lyties ir užkertant jam kelią ir užtikrinant galimybę naudotis su lytine ir reprodukine sveikata bei teisėmis susijusias paslaugas;
21. pabrėžia, kad partnerystės su lyčių lygybės įstaigomis yra svarbios, ir tvirtai remia šių įstaigų įtraukimą į visus programų etapus, siekiant užtikrinti, kad įgyvendinami veiksmai ir moterų ir vyrų poreikiai būtų labiau suderinami, konsoliduojant institucinę sistemą ir stiprinant lyčių lygybės koordinavimą ir įstaigoms teikiamą paramą visose politikos srityse;
22. pabrėžia, kad *ex ante* ir *ex post* poveikis lytims turėtų būti vertinamas atliekant valstybių narių vertinimus, siekiant nustatyti, kaip, skatinant lyčių lygybę, naudojamos lėšos ir ar iš tiesų laikomasi lyčių lygybės tikslų; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad atliekant laikotarpio po 2020 m. sanglaudos politikos laikotarpio vidurio peržiūrą būtų įvertintas išteklių naudojimas, taip siekiant nustatyti jų veiksmingumą, efektyvumą, poveikį ir, tam tikrais atvejais, įtraukumą ir nediskriminavimą, be kita ko, atsižvelgiant į lyčių aspektą;
23. primena, kad fondus reikia vertinti remiantis informacija, kuri surinkta taikant konkrečius stebėsenos reikalavimus; pabrėžia, kad, kai taikoma, išmatuojami rodikliai taip pat turėtų sudaryti sąlygas stebėti lyčių lygybei skiriamą paramą;
24. palankiai vertina tai, kad lyčių lygybė ir lyčių aspekto integravimas įtraukti į naujos DFP horizontaliuosius prioritetus ir yra horizontalusis principas naujame Bendrųjų nuostatų reglamente; primena, kad biudžeto sudarymas atsižvelgiant į lyčių aspektą yra lyčių aspekto integravimo taikymas visais biudžeto proceso lygmenimis; pabrėžia, kad atliekant programų stebėseną nereikėtų siekti vien tik nustatyti atitinkamų visų biudžeto

eilučių išlaidų, tačiau dar svarbiau įvertinti ES biudžeto rezultatus gerinant lyčių lygybę; pažymi, kad visi poveikio lytims vertinimai turėtų būti pateikiami oficialiosiomis ES kalbomis; rekomenduoja taikyti tokius kriterijus, pagal kuriuos būtų vertinama ne tik nacionalinė darbo užmokesčio mediana ir metinių bendrųjų pajamų mediana pagal perkamosios galios paritetą, bet ir neekonominiai rodikliai, pagal kuriuos, pvz., vertinama subjektyvi gerovė, smurto dėl lyties panaikinimas, piliečių dalyvavimas, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra ir socialiniai ryšiai; pabrėžia, kad poveikio vertinimas įmanomas tik tuo atveju, jeigu turimi pagal lytį suskirstyti duomenys;

25. atkreipia dėmesį į tai, kad šiuo metu trūksta su lytimis susijusių duomenų sanglaudos politikos ir miestų planavimo srityse, kurie turimi kai kuriose valstybėse narėse, ir ragina valstybes nares nustatyti duomenų rinkimo būdus, atitinkančius pagal lytį suskirstytus duomenis, kad būtų galima tinkamai analizuoti lyčių skirtumus; pabrėžia, kad, siekdama užtikrinti lyčių aspekto integravimą, Komisija turėtų atlikti kiekvieno sanglaudos politikos srities politikos krypties ir pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto poveikio lytims vertinimą, apibrėžti rodiklius, pagal kuriuos būtų atsižvelgiama į lyčių aspektą, rinkti pagal lytį suskirstytus duomenis ir atlikti vertinimus, kuriais būtų atsižvelgiama į lyčių aspektą;
26. ragina visas institucijas teikti rekomendacinius dokumentus ir reguliariai visais administravimo lygmenimis teikti praktinius mokymus, kad būtų skleidžiami ir įtraukti konkretūs gerosios patirties lyčių aspekto integravimo, integracijos ir patikimo valdymo srityse pavyzdžiai; be to, pabrėžia, kad projektų atrankos etape lyčių aspekto integravimo kriterijai turėtų būti sustiprinti skiriant daugiau balų ir nustatant reikalavimus imtis konkretesnių veiksmų; palankiai vertina EIGE vaidmenį skatinant lyčių lygybę ir kovojant su diskriminacija dėl lyties; atkreipia dėmesį į teigiamą jo indėlį integruojant lyčių lygybės aspektą, be kita ko, sanglaudos politikos srityje; ragina skirti tinkamą finansavimą EIGE ir rekomenduoja naudotis turimomis priemonėmis, kurias sukūrė EIGE, pvz., biudžeto sudarymo atsižvelgiant į lyčių aspektą priemonių rinkiniu visais vertinimo, įgyvendinimo ir stebėsenos etapais Europos struktūriniai ir investicijų fonduose;
27. pabrėžia, kad daugybei moterų dėl COVID-19 pandemijos kyla sunkumų, dėl to smarkiai padaugėjo pranešimų apie smurtą artimoje aplinkoje; ragina Tarybą Europos Sąjungoje skubiai baigti ratifikuoti Stambulo konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo; ragina Komisiją ir valstybes nares skirti sanglaudos politikos lėšų ir įgyvendinti programas, kuriomis siekiama užkirsti kelią smurtui prieš moteris ir kovoti su juo, taip pat padėti nuo smurto nukentėjusiems asmenims; atkreipia dėmesį į nelygybę moterims ir vaikams, kenčiantiems nuo smurto dėl lyties, teikiamų paslaugų kiekybės ir kokybės požiūriu ir į sanglaudos politikos vaidmenį naikinant šią nelygybę; pažymi, kad vietos valdžios institucijos turi į savo darbą įtraukti regioninius darbdavius ir NVO;
28. ragina Komisiją į savo komunikatą dėl naujos 2021–2027 m. sanglaudos politikos pradžios įtraukti reikiamas rekomendacijas dėl lyčių aspekto skatinimo ir su lytimi susijusių klausimų;

o

o o

29. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.